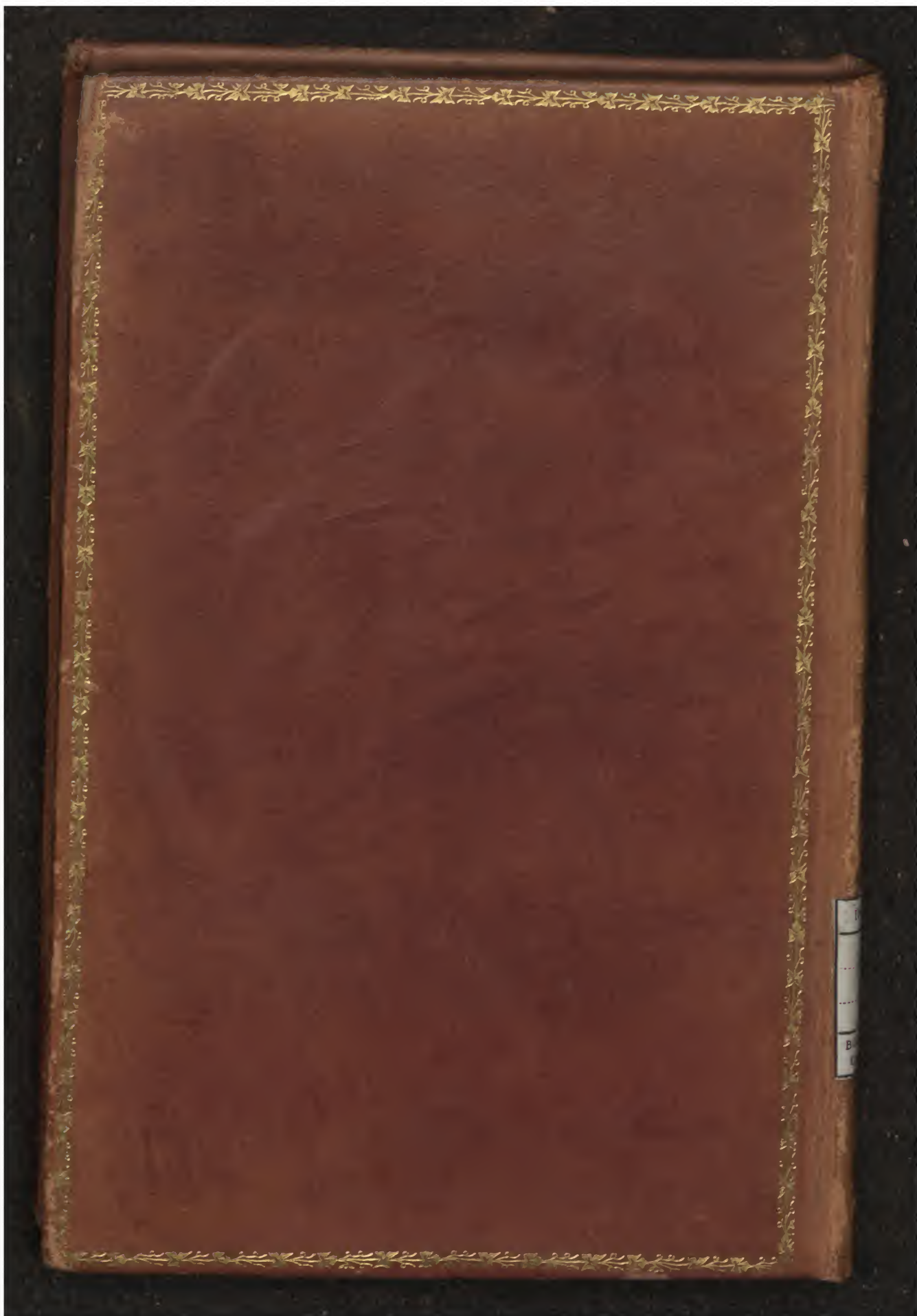

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.51 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.51 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.51 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.51 (a)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di
Firenze.
Magl. L.6.51 (a)

d

¶ Pomponii Læti de Romanorū magistratib⁹: sacer
dotiis: lurispiſitis: & Legib⁹ ad. M. Pāt agathū libell⁹.

De Rege.

URbis Romæ & imperii Romani cōditor. Ro
mul⁹ us Marte genit⁹ fuit. Is postq̄ oīum cō
sensu præfuit legem tulit ut nemo regnum
aut magistratum iniret: nisi auct⁹ fieret deus: ipse q̄
per auspicia confirmari uoluit. Vocabulum a regē
do deductum est. Multitudinem oēm Romulus di
uisit in partes tres quas tribus appellauit: & singula
ruz tribuū duces tribunos nominauit. & ipsas trib⁹
in. xxx. partes diuisit. curias dixit quoniā earū cura
respublica sententiaz expediebat & inde latæ ab regi
bus quædam leges Curiatæ denominatæ sunt. Cu
riarū præfectos curiones dixit: & Curionū decurio
nes. L. Papius: qui fuit tempore. Tarquinii supbi
litas leges in uolumina redegit. Vnde Iuris ciuilis
papyriani nomen deducitur. Rex sacrificiis templis
& omni cultui deorū & legibus & moribus præerat
magnarū causarū iudex minorū uero causarū senatū
uoluit esse ipse Romulus iudicem.

De maiestate Regis.

Romulus ut haberetur honor ac ueneratio re
giæ maiestati purpurea usus est ueste. xii. le
git qui succinctis uestibus expediri multitu
dinē uirgis coercerent: Eos a ligandis hominibus ut
C. Valgius meminit: Lictores appellauit: ut ē lictor
colliga manus. xii. & hi fasces ante regem ferebāt: ac

A

totidē secures q̄ signa puniēdi erant. legit & regii cor
poris custodes milites. ccc. quos a p̄mptitudine. i. ce
leritate celeres appellauit: & eorū ducē tribunū celerū.
Cuius erat secūdus post regē loc9. Valerius Antias
ait. a p̄rio eorū duce cui celer nomen fuit celeres noīa
tos. li erāt eq̄tes romani q̄ postea expugnato Trossu
lo oppidorū tusco. ut Iunius scribit trossuli dicti sūt
Sella usus ē curuli: & locū eminentē in pte fori ædifi
cauit: ubi iura daret. De senatoribus.

Enatores a Romulo electi cētū aut a nobilita
te generis: aut ab ætate: aut a sapiētia: ut apud
Athenas nomē coepe: idē p̄res: & eorū familia
p̄ritia. idē multitudinis patroni. i. defēsores erat. Hos
appellabāt pegrini p̄cīpes in ciuitate. q̄ post hos cē
tū senatui ascripti fuere: P̄res cōscripti appellati sunt
Q̄d uero ipsi cōstituerēt ratū erat: senatuscōsultū di
xere: & tūc eē coepit cū plæbes difficulter conueniret.
nā cū a p̄ribus per discordiā secederet: iura sibi consti
tuit quæ plebiscita uocantur.

De potestate Senetus & plebis.

Ex ad Senatū referebat. senatus de oī re reco
gnoscebat: & suffragiū ferebat: & q̄d uisum
plurib9 fiebat: populus magistratū creabat.
Leges sciebat: & de illo decernebat.

De interrege.

Paciū t̄pis a defuncto Rege usq; ad creationē
sequentis. Interregnum dicebat: & qui pereat
cum regia potestate & insignib9 interrexerit.

De Duumuiris.

Vllus Hostilius rex duumuiris ptatem fecit
iudicandi de capite. M. Oratii qui solus ex tri/
geminis bello albano remaserat: & reus accer/
fitus: qđ extra portā Capenam obuiam sororem in/
terfecerat: quæ maritum suū unum ex Curiatiis cæ/
sis ducendo uictoriaz & libertatem populi Romani
ægre ferre uidebat: sed absolutus a populo fuit pro/
pter p̄ris lachrymas. Nā dixerat Tullus: Si puoca/
uerit puocatione certaret: & hæc fuit prima apud po/
pulum prouocatio: & hoc primum de rebus capitali/
bus iudicium.

De p̄fecto urbis.

Omulus unū elegit: quē urbanis negociis p̄/
fecit: ut Dion. ait: hūc p̄fectū urbis fuisse satis
constat. Lōgo post tpe tm̄ sibi urbis p̄fectura
uendicauit Cæsarū t̄pibus: ut crimina oīum in urbe
cognosceret: & demum cū Cæsares ab urbe abessent
præfectus uelut alter Cæsar imperabat: de rebus om/
nibus: quæ ad urbē pertinebāt: censebat.

De præfecto p̄torio.

Ræfectus p̄torio sub Cæsarib9 disciplinæ mi/
litari præerat: eius postea auctoritas aucta er/
ga forenses causas: ubi impium declinare cœ/
pit nomen mutauit magister stabuli dictus cum an/
tea sub regibus tribunus celerum fuit. Et sub dicta/
tore Magister equitum.

De præfecto Annonæ.

Incunt qdā Annonæ præfecturā habuisse initiū
d xy.āno post exactos reges Appio claudio sa
bino & p. Seruilio prisco cōs. sed uerius con
stat āno. xviii. T. Gecanio. P. minutio cons. quo tpe
ānonæ maxia caritas fuit: missiq; in Siciliā fucre. P.
Valerius: & l. Gegani9 p aduehēdo frumēto. Volūt
alii. l. minitiū fuisse primū ānonæ præfectū: satisq; con
stat nō nisi ex idigētia frumēti hūc magistratū creari

De præfecto Vigilum.

Vm urbis ædificia sæpenumero incēdio flagra
c rent: diuus Augustus qnq; cohortes ut inui
gilarēt urbi disposuit: & singulæ duas regio
nes custodiebāt. tūc. n. erāt regiōes. xiiii. iis qnq; co
hortib9 præerat præfectus uigilū: apud quē cognitio erat
oium scelerū quæ nocturno tpe fieri solent præserti de
incēdio & latrocinio.

De præfecto in militia.

Ingulox ordinū in militia aliquñ præfecti creati
s sunt hoc est qd sæpenumero præfectis alarū &
cohortiū legim9. hoc scilicet erat uolūtate du
cis. i. exercitus imperatoris: aut regis.

De præfecto legionis.

Præfectus legiōis absentis legati uicē tenebat
p parebāt ei tribuni hastati: pilani: cēturiōes: &
deniq; tot9 exercit9: arma: eq; uestes: discipli
næ: ius: annona & ipsi9 cura erāt puniebat: soluebat:
elicebat: at iust9 diligēs sobri9. cui necesse erat & aliū
titulū hñe. ipse ēt erat comes primi ordīs quē primipi
lum dicūt qui. c. & lx. militibus præst.

De pfecto castrorum.

castroꝝ pfecto curæ erat. castrorꝝ positio ual/
li fossæ têtatoria tabernacula tormēta bellica
& cætera talia. Itē egri & medici is eligebat̃ p̃tissimꝰ
ut alios edoceret. De pfecto castrorꝝ.

Ritifices qui sequebāt̃ castra ut fabri lignarij:
a carpentarij: ferrarij: & cæteri qui ad fabrilia
officia deputati erāt: pfecto fabrorꝝ parebant
is eligebat̃ idoneus & q̃ sciret bñ castris puidere: &
p̃serti in expugnatione urbiū subterraneos cuniculos
facere & alia similia. De cōsulibus.

Vl̃is regibꝰ auctore. l. Iunio bruto tribuno
pcelerꝰ cōsulare ipiū sc̃m ē cū oī regia ptāte & i
signibus. cōsules dicti duo a cōsulēdo. i. pul
dendo creati sūt comitiis cēturiatis a pfecto urbis ex
cōmētariis Seruii tullij: & hi fuere. l. Iunius brutꝰ: q̃
tribunus celerū erat. & l. Tarq̃nius collatinus. anno
ab urbe cōdita. ccxliiii. Inde noui cōsules. urbē lustra
rūt. & primi iurarūt ueminē romæ se passuros regna
re: & idē fecit populus. apud eos sūma totiꝰ ipiū erat
hi Senatū populūqꝰ p accēsos & p̃cones cogebant: hī
exercitus ductabāt ab eorꝰ magistratu numerus āno
rū signabat̃. puincia cōsulibꝰ describebant̃: penes
quos utinqꝰ Pōponius: summū ius uti eēt lege roga
tū ē: & ne p oīa regiā ptātē sibi uindicarēt: lege cautū
fuit: ut ab eis puocatio eēt: ne ue possent in caput ci/
uis romāi aīaduertere in iussu populi. Solū relictū ē
illis ut cohercere possent: & in uincula publica duci

iuberent. De dictatore: & magro equitū.

Nno. xii. ut alii uolūt. ix. post actos reges. T. a Largio Flauio. T. Cloelio Sicelo consf. ut alii scribūt. T. Lar. flauio: & L. posthumio cominio cū. xl. latinorū urbes auctore Octauio manlio cōiurassent in romanos. T. largius a collega cloelio & a senatu po. q. Ro. creatus dictator fuit dictatura summus magistratus fuit: hēbaturq; in sūmo piculo ultimū remediū. ii. secures dictatōrē pcedebāt: ab eo ad populū puocatio nō erat: & ei capitis aīaduērsio data est. Sex mēsis durabat: designabat sibi dictatōr magistrū equitū: qui primus fuit Sp. Cassius.

De Quæstoribus.

Omulus ut li. vii. Iuni. scribit suffragio ppli r qstores binos creauit. alii uolūt Numā pōpi liū. Sz uerius cōstat de Tullo hostilio. Quæstores ab inqrēda & seruāda publica pecūia dicti sūt capitalib; rebus pērāt. Cīnes Ro. capite punire iis licebat. puicias sortiebant: primū pītii creati. postea indifferēter patritii & plābei. & Varro sic ait qstores a qredo qui cōquirerēt publicas pecūias & maleficia q triūuiri capitales nūc cōquirūt. & Pædianus ait Senatoris priā admīstratio erat qstorē fieri puincia curā gerere pecuniæ publicæ i diuersos usus erogādæ. corneli; ait repetita lege curiata a Iunio bruto p; exa ctos reges qstores duo creati: q rē militarē tōitarētur Valerius potius: & æmilius mamercus. Duos deīde addidit q res urbanas curarēt. Mox cū stipēdiariæ p

uinciae fieret duplicatus numerus. post uero syllae legē
creati. xx. De tribuno plæbis.

Nno. xvii. post fugā tarquiniorū Aulo uirgī
a nio mōtano. & T. uetustio geminio cōs. plæ/
bes nexu grauata: & sæpenumero dēcepta sedi
tionē fecit: & tādē Sicinio duce in sacrū mōtē secessit:
q̄ distat ab urbe tribus mil. pas. trās Anienē. Piso au
ctōr ē in auētino secessionē plæbis factā eē & cū illic
plæbes arma nō sūpsisset. mōs sacer putatus ē. uñ no
mē mōti īpositū fuit. huic Posthu. Cominio & Sp.
cassio nouis cōss. decernētibus. x. legati eliguntur ad
plæbē: quorū prim⁹ fuit Menen⁹ agrippa: q̄ orōne
sua plæbē p̄ribus cōciliauit mēse septēbri petiuit plæ
bes ex suo corpe magistratū creari: tribunitia ptās hēc
fuit creati tribubus fuere tribuni. v. L. Brutus. C. Si
cinus. C. licinius. P. licinius. C. lusilius Riganus.
Quidā duos scripsere. C. liciniū & L. albinū. hēc fu
it reip. pestis. hīc ciuile nefas hortū habuit: & quēad
modū pp seditionē eē cōepit seditiosus magistrat⁹ sp
fuit cōsulare ius iminutū cōsulibus tribuni nō parēt
cū cæteri magistrat⁹ pareāt. sacrosāctos. n. uoluit suos
tribūos uulg⁹. hī sedebāt primi ad limē: & acta sena/
tus mō pbabāt. mō scīdebāt. dies uero quo tribūi ele
cti fuer: fuit. q̄rto idus Decēb. & ī loco ubi castra po
suerūt: erecta ara ioui soluētī metū. tribūi dicti sunt:
ut Pōpo. ait. q̄d tūc in tres ptes populus diuisus erat
aut a tribūū suffragio: q̄ (ut Dionysī. ait) tunc q̄ttuor
fuere legimus in historiis Diodori tribunos q̄ttuor

creatos. C. Sicinius. L. Metoruz. M. Duiliū Sp. Attilium Appio Claudio & T. Curtio coff. & post anno. xxv. Tres tribuni consulari potestate creati. M. Genutio Agrippa: & Curtio Chilone coff. Tribuni fuere. M. Sempronius. L. Attilius longus. T. Quintius & post annos sex totidē Tribuni creati sub eadē potestate Manius Emilianus Mamercus Clulius. L. Quintius post quattuor an quattuor creati. M. min. Q. Sotius Seruilius pretextatus Cornelius coff. Sequēti anno .iii. M. Fabius. m. Fluius. L. Seruilus & sequēti āno. l. Furius Sp. Pinarius & post annos. vii. quattuor. C. F. T. Quintus. M. Posthumius a Cornelius. Hos oēs tribunos consulari potestate fuisse constat.

De Tribunis militum.

2. Anno fere. lxx. post actos reges sequēti āno postq̄ tribunitia potestas cōsulari iurē cessit orōne Canullei tres e patritiis creati tribuni militares cōsentiēte plēbe oēm cōsularē auctoritatē habuere. & hi fuere. l. Furius. l. Claelius corinthius. A. Sēpronius Atratinus sequēti āno. iiii. P. Lucretius. C. Seruilus menenius Agrip. Sp. Veturius. Tercio āno iiii. A. Sēpronius. m. Papirus. Q. Fabius. sp. Nautius. iiii. āno. duo. P. cornelius. C. Fa. v. āno. iiii. l. Tullius. C. cornelius. C. Valerius. cēso. m. Fabius hi creabatur ex p̄ribus & ex plēbe. vi. āno ius īperii romani ad cōsules rediit: q̄ fuere. m. cornelius. l. Furius. Officiū autē tribunorum militū: ut marcellus de re militari scribit: erat ī castris milites cōtinere: & ad exercitatio

nē pducere uigilias circuire rei frumētariæ pesse: qre
las cōmilitonū audire: ualitudinarios īspicere: qm is
q tali offō pest: & dare & obseruā castrēlia oīa debet
Pædianus ait tribunorū militariū duo genera primū
eorū q rufulci dicūt & ī exercitu creati solēt. alii sunt
comitiati: q comitiis designāt. De ædilib9.

Læbes ubi e secro mōte ad urbē redit: a pñb9
p īpetrauit: ut liceret sibi alios magratus creare
q tribunorū mīstri eēnt: q & ædes sacras & pri
uatas pcurarēt & q ānonā pssēt. creauit igit ædiles
q̄tuor: duos q a solio eburno curules dicti sūt: regi
is utebant īsignibus: & ornati purpura curā sacrifi
ciorū & ludorū hēbāt: Scio & a qbusdā scriptū eē edi
les duos ex pñtiis creatos curules eo tpe quo prim9
ex plæbe cōsul factus ē. Sz credibili9 ē ut idē itelligā
tur ædiles meminīt Diony. lib. vi. & alios duos crea
uit plæbes ppositos annonæ quos aliq putāt a diuo
Iulio cōstitutos. & noīatos cereales ædiliū curulium
ptās adeo creauit ut ad eos sūma rerū & maiestas cōsu
laris īpii uenerit. De cēsoribus.

Vm cēsus act9 eēt: & sūles nō sufficerēt duo
c creati fuer: ad quorū cēsionē. i. arbitriū cēseret
popul9 & ob id cēsores appellati: & primi fue
rūt. C. papirius & Sēpronius. M. geganio macerino
& T. Quītio capitolino cōs. creabāt at qnto quoq;
āno: qd tps lustrū appellabant. Pædianus asconius
ait cēsores. v. quoq; anno creati solebāt. hic pñsus ci
ues sic notabant: ut qui senator eēt eiceret senatu: q

B

equites Ro. equū publicū perderet: qui plæbciūs in
cētū tabulas reserreret: & ararius fieret: ac p hoc non
eēt ī albo cēturiæ suæ: s; ad hoc nō eēt ciuis tm̃mō ut
p capite suo tributi noīe æra pberet. Idē cōpleto qn/
quēnio lustrabāt. & taurilia sacrificia de sue oue tau/
ro faciebāt ciuiū romāorū prius cēsus fact⁹ ē sub Ser
uio tullo. lxxxiiii. militū & .dec. scds cēsus tertio āno
post fugā Tarqniorū. C. Valerio publicola. & T. lu
cretio cōs. Inuēta puberū romanorū. c. xxx. milia. ter/
tius cēsus āno. xii. T. Largio flauio. Q. Clælio fice/
lo cōs. Idē. T. largi⁹ dictator cēsuz renouauit inuēta
puberū Ro. C. L. milia. dcc. āno. xix. idest. ii. post tri
bunitiā habitus a cōsulib⁹ cēsus qrtus inuenta ciuiū
Ro. clxi. milia. & .dcc. āno. xxxvi. Seruio seruilio. &
A. Verginio cōsulib⁹ hītus cēsus inuēta ciuiū pube/
rū plura q̃ cētū & .x. milia. & cæterorū. ccc. & .xxx. mi
lia āno. xxxviii. A. Mālio & L. Furio cōs. hītus cēsus
sextus & ciuiū Ro. incertus numerus. Supra annū. lx.
ciuiū numero ut diximus creati censesores fuere.

De decemuiris.

Nno ab urbe cōdita. cccix. decēuiri pro cōsulī
a bus creati sūt: & .iii. āno depositi libidine apīi
claudii: q Virgineā stuprauit: decēuiri hi fue/
runt Appius claudius regilianus. T. genutius. P. se
xtius. Sp. Vēturius. C. Iulius. A. manilius. C. sulpi
tius. P. curiatus. T. rōmulus. Sp. posthumius calui
nus: hi ex Aethēis leges tulerūt in. x. tabulis. Datūq;
ē eis ius sūmū: a qbus puocatio nō erat: & datū ēt uti

leges corrigerēt & interpretarent: sequēti anno duas
tabulas addiderūt: & idē appellatæ leges. xii. tabula
rū: qdā uolūt nō eburnis s; æneis tabulis imp̄ssas le
ges p̄ rostris positas. Quar; ferēdar; auctore fuisse. x
uiris Hermodoro; ephesiū exulātē in Italia scribūt: ut
Pōpo. refert. dionysius p̄ Curiatio Oratiū dicit scq̄n
ti āno. x. uiri rursus creati Appius claudius. Q. Fa
bius uibolanus. M. cornelius maluginēsis. M. serui
lius. L. minutius. T. atronius merēdā manilius robo
leus. Q. apitellius ceso dralius Sp. Oppi9 cor. apud
Diodor; sunt. C. serg. & P. manius. Tertio āno idē
p̄suere neq; senatu: neq; plæbe suffragia dante & iō ui
magistratum obtinuerunt.

De proconsulibus.

Osthumio albo & S. fusco cōss. bello ifœlici/
p̄ ter cōtra equos gesto p̄cōs. creatus ē. T. Quī
tius: & is prius in eo magistratus fuit. Eū sex
lictōres p̄cedebāt. Cætera oīa hēbat uti cōsules & idē
statutū ē: ut qui cōsules uno anno fuissent: sequenti
p̄cōsules eēnt. Deinde p̄consules ad p̄uincias mitte
bant. & singuli singulos legatos hēbant q̄ admīstra
tiōi p̄starēt auxiliū p̄cōs. p̄tātē exercet in ea p̄uincia
tm̄ q̄ ei tradita ē uel decreta: nisi uocaret̄ ī iurisdictio
nē uolūtariā. Apud p̄cōsulē ut Martiāus ait. Seruor;
manumissio fieri poterat: & adoptio. Apud p̄cōsulis
legatū nemo manumittere pōt. Sub cæsarib; distictē
p̄uinciæ. Nā cōsulares sub. S. P. Q. R. erant procō
sulares sub imperatoribus.

De prætoribus: &. x. uiris: & curatoribus. uiaꝝ: & tri
um uiris: &. v. uiris. &. c. uiris.

O tpe quo p̄tinacia tribunorꝝ plæbis qui Ro
mæ sine cōsulibus. v. annis p̄suere. L. Sestius
ex plæbe cōsul creatꝫ eēt p̄res p̄turā nouū ma
gistratū. Sp. Furio Camillo. M. filio dederūt hic pri
mus p̄tor urbanꝫ fuit a p̄essendo p̄tor noīatus ē. p̄to
ris īsignia sellarculis: trabea lictores. vi. & cætera ꝑsu
lū īsignia. Pōponius in hæc uerba ait. Cūq; cōsules
auocarent' bellis finitimis: neq; eēt qui in ciuitate ius
reddere posset: factū ē ut p̄tor quoq; crearet': q; Vrba
nus appellatus ē: eo qđ in urbe ius redderet. Post ali
quot deinde ānos nō sufficiēte eo p̄tore: q; multa tur
ba ēt pegrinorꝝ in ciuitatē ueniret. creatus ē & alius p̄
tor: q; pegrinus ē appellatus ab eo q; plerūq; inter pe
grinos ius dicebat. Deīde cū eēt necessarius maḡratꝫ
q; hastæ p̄esset. x. uirilibꝫ iudicādis cōstituti sūt. eo
dē tpe cōstituti sūt. iiii. uiri: q; curā uiaꝝ h̄rnt. Ei tres
uiri monetales Aeris Argenti Auri flatores: & tres
uiri capitales qui carceris custodiā h̄rent: ut aīaduer
ti oporteret interuētū eorꝝ fieret. Et qā maḡratibus ue
sp̄tinis tpibꝫ in publicū eē incōueniēs erat. Quīq; ui
ri cōstituti sūt eis Tyberim & ultra tyberim: q; possēt
p̄ maḡratibꝫ fūgi. Deinde p̄tores creati sūt nūero ca
ptaꝝ puīciaꝝ: qui p̄tim urbanis rebus: p̄tim puī
cialibus p̄essent. Deinde cornelius syllæ q̄stiones pu
blicas cōstituit ueluti de fālso: de p̄icidio: de sicariis
& p̄tores. iiii. adiecit ab honore qui p̄turæ hēbat' Ius

honorariū appellatū q̄ p̄torę edicta erāt. honoratus dictus.

De procuratore Cæsaris.

Rocuratori cæsaris oīs res familiaris cōmissa erat: et q̄cqd is ægisset ratū erat apud cæsare: & penes hūc magna erat auctoritas.

De iurispitis.

P. papyrius prim⁹ apud romāus regias leges in unū cōtulit. ad hoc appius claudius regilianus. x. uir: cui⁹ maximū cōsiliū in. xii. tabulis cōscribēdis fuit. Post hūc eiusdē familiæ Appi⁹ claudius cētunanus: q̄ uia appiā strauit: & aquā claudiā i duxit. & de pyrrho in urbē nō recipiēdo sniam tulit. actiōes scripsit: & primū de usurpatiōibus qui liber nō extat. Idē. R. lram inuenit: un̄ ualesi Valerii & fufii furii dicti sūt. Fuit p⁹ hos maxie sciētiae symphroni⁹ cognomēto Cata. deīde. C. Scipio nasica optius a senatu iudicatus: cui publice dom⁹ i sacra uia data ē: quo facilius cōsuli posset. Deīde. Q. mutius: q̄ ad carthaginēses missus ē legat⁹ cū eēnt duæ tesserae positae una pacis: altera belli arbitrio sibi dato utrū uellet referret: Romā utrāq; sustulit. & ait carthaginēses petere debere utrū mallēt accipe. post hos fuit Tyberius corūcanus: qui primus p̄fiteri cōepit. cui⁹ tñ scriptū nullū extat. deīde sex. Elius & fr̄ ei⁹. P. elius abo cōsules Ennius sex. Eliū catū appellat. Deinde Cato portiae familiæ p̄iceps Tusculo genitus: cuius libri extāt. Postea. P. mutius & L. Brutus & P. Manilius ius ciuile fūdauerūt. Ex his Mutius cōsularis fuit. & x. libros reliquit brutus p̄torius. vii. Manilius cōsu-

laris & pōtifex maxi⁹ tris. Ab his pfecti sūt. P. rutu
lius rufus cōsul Romæ & asiæ pcos:&. P. Vergini⁹
&. Q. tubero ille stoic⁹ Pāsæ auditor & cōsul:& sex.
Pōpei⁹. Cn. Pōpei patru⁹. Eodē tpe Cælius antipr:
q plus eloquētiæ q̄ sciētiæ iuris opcrā pdii &. L. cras
sus mutianus. P. muti fr̄ quē Cicero iuris cōsultorū
disertissimū dicit. post hos: Q. mutius. P. fili⁹ pōt.
Max. ius ciuile redegit ī libros. xviii. mutii auditores
fuerūt cōplures: s3 p̄cipue auctoritatis aq̄lius gallus
lucilius balbus & sex. papyrius. dehīc serui⁹ sulpi⁹
q̄ in cāis orādis post. M. tulliiū primū obtinuit locū
rephēsus a. Q. mutio q̄ ius nō itelligeret: iuri operā
dedit sub Lucilio balbo & aq̄lio gallo seruius cū ī le
gatiōe pisset po. Ro. statuā ei p rostris erexit q̄ hodie
extat in foro augusti reliqt clxxx. libros de iure ciui
Seruii disciplina manauerūt Alphēus Varus. C. fla
uius. A. Ofili⁹ titius Celsus aufidius Cura aufidius
mamusa Flauius prisc⁹. G. atteius Antistus labeo p̄
nus. P. celsus. libri digesti fuerūt ab aufidio mamusa
ex his alphong cōsul fuit & ofili⁹. Eq. ordīs q̄ edictū
p̄toris diligēter prius cōposuit. fuit eodē tpe trebat⁹
Cor. maximi auditor A cassellius. Q. muti⁹ Volusi
auditor q̄stor⁹: cōsulatū. n. renuit offerēte augusto.
Ex his trebati⁹ pito cassellius eloq̄ntior: ofili⁹ utro
q̄ doctior: deīde Elius tubero: q̄ postq̄ accusauit. q.
ligariū: nec obtinuit apud. C. cæsarē: a cāis agēdis ad
ius ciuile trāsiit cicero ligariū defēdit orōne satis pul
cherrimā: post hūc atteius capito: q̄ cōsul fuit Ofilii

imitator anū sic diuisit ut Romæ. vi. mēſibus cū ſtu-
dioſis eēt: & totidē ī reſſu ī cōſcribēdis libris. iō reli-
qt uolumīa. xl. labeo ingenii q̄litate & fiducia doctri-
næ: q̄ ēt p̄cæteris opā philoſophie dederat: plurima ī
uocare iſtituit. Atteio capitiōi maſſurius ſabius ſuc-
ceſſit Labeoni nerua: q̄ fuit Cæſari familiariffimus.
maſſurius ſabinus eques Ro. publice prius ſcripſit:
Hoc bñficiū a Tyberio cæſare dari cœpit. Nā an tpa
Auguſti publice rñdendī ius a principe nō dabat: ſz
q̄ fiduciā ſuorū ſtudioꝝ hēbāt cōſulentibus rñdebāt:
neq̄ rñſa utiq̄ ſignata dabant. Sed plerūq̄ iudicibus
ipſi ſcribebāt: aut teſtabāt q̄ illos cōſulebāt prius di-
uus Auguſtus ut maior iuris auctoritas h̄retur. con-
ſtituit ut ex auctoritate cuius rñderent: & ex illo tpe
peti hoc p bñficio cœpit: & iō optius princeps hadri-
anus cū ab eo uiri p̄torii peterēt: ut ſibi liceret rñdere
Rñdit eis hoc nō peti ſed p̄ſtari ſolere: & iō ſiqs fidu-
ciā ſui h̄ret: delectari ſe populo ad rñdēdū ſe p̄ſtare:
Igit̄ Sabino cōceſſū ē a Tiberio cæſare ut pplo rñde-
ret. cui cū amplæ facultates nō eēt a ſuis auditoribꝯ
ſubſtētatus ē. ſabio ſucceſſit caſſius lōginꝯ natꝯ ex fi-
lia tuberōis q̄ fuit neptis ſeruii ſulpitii. is & p̄ſul fuit
cū cratino ſub Tyberio a quo pp auctoritatē ciuitate
pulfus fuit & ab Imp. Veſpeſi. reuocatꝯ diē obiit ner-
uæ ſucceſſit p̄culus fuit & eo tpe & nerua aliꝯ. & aliꝯ
loginus eqs ro. & p̄torio. ſed p̄culi auctoritas maior
fuit: nā & q̄ ſucceſſere p̄ti p̄culani: p̄ti Caſſiani appel-
lati ſunt: quæ origo a Capitone & labeone cœperat.

Cassio Gelius sabius successit q plurimū sub Vespiano potuit. Proctilo successit Pegasus q sub Vespiano pfect9 urbis fuit. Celio sabio priscus labolēus. Pegaso celsus celfo pri. Celsus fili9:& priscus neratius: qui utriq; cōsules fuerūt. labdeno prisco Eburnius Valēs:& Tusciāus. Itē & Salinus Iulianus.

Pomponii Læti de sacerdotiis. & primo de prima religione apud latinos.

Aunus antiq̄ssimus oīum regū in latio fuit. f Aboriginibus īperauit. hoīes more ferrarū uiuētes ī mitiorē uitā redegit lucos sacrauit locis & urbib9 noīa dedit ædificia erexit: rēplā ædificauit: q̄ iō a Fauno fana dicūt q̄ pōtiffes sacrdō illic fant. Faunus in latio cultū deorū instituisse fert. Quidā scribūt añ Faunū ipasse Ianū:& cultū deorū demōstrasse. Fauni soror Fatua uacīnatrix: ab ea uates fatuarii dicunt: hæc tradit mulier castissima. Iō eā Romani bonā deā appellauere cui9 tēplū ē in saxo Auentini mōtis un ingressus uiroꝝ phibet & ei fœmine tñ sacrificāt. De lupercis.

Vpcalia sacrificia ad expiandos manes fiebāt. I græce Lycea dcā a pane lycæo nūine arcadico: quē Romāi uocāt Iunū & idē putat eē faun9 liceo sacrificat in spelūca q̄ sub palatio mōte ē mensis quo hæc sacra fiūt. Februari9 a februado. i. purgādo dr̄ & dies lupcalioꝝ februata. Euader ex arcadia hoc solēne in latiū tulit:& īstituisse fert:& nudi iuuenes

lyceū pana uenerātes p lufū atq; lafcuīā cūrrerēt. hōc
primū ludricū. i. lupcal Romu. accepit: dictū uī a ly/
ceo: qā lycos ē: inde lupcal. Scribūt a lupa nutrice ro
mulī ac remi. Nā ab eo loco solēne īcipit ubi lupa lac
uagieriti. p̄buit: aut a capris ut fit luere. i. purgare per
capras. capræ ī eo sacrificio maclat: aut q̄ pan lupos
arceat. Tradit & alia cā q̄re nudi luperci. Aut qđ fau
nus p uestes ab Hercule delusus fuerit: & meminit
Oui. Aut q̄ cæso Amulio Romu. ac Re. foedati uul
tus sanguine nudatis gladiis & uestib9 succincti ab
alba usq; ad ficū. ruminālē cucurrerūt. Vñ seruat ī lu
percalib9. nobiles adolescētes faciē sāguīe sibi foedāt:
& alii accurrūt cū lana lacte madida tabū abstergetes.
Aut q̄ cū Romu. in palæstra eēt nudus latrōes inse/
cutus fuerit: & uotū pāni lycæo fecerit. Sed ego uerig
puto uel a Lycæo uel a lupa. Iō romani ī lupcalibus
canē imolant: qm̄ naturaliter canis lupius aduersat:
ob qđ romulus lupæ nutrici grās hīe uī lupci tergo
ra capris eripiūt: & succincti discurrūt circū antiquū
opidū. i. palatiū. Occurrētes coriis uerberāt. Foemīæ
ultro obuiā occurrūt facilē partū sperantes.

De potiriis & pinariis.

I&tor Hercules cæso Gærione chrysauri filio ī
eritra: q̄ ē insula oceani hispāi abactō nitidarū
boū armēto in latiū uenit: & ppe Tyberī loco
herbido pcubuit: ut læto pabulo reficeret boues. Ca
cus latronū princeps eximias boues duas caudis in
spelūcā traxit: Hercules sōno excitus lustrato grege

C

cū partez abesse numero sensit oīa circuit: aduersa ue
stigia comperit. cōfusus nouitate rei ex loco infesto
aggere armentū cœpit. Cum actæ boues desiderio re
lictæ mugissent: reddita fuit e spelunca uox: q̄ Her
culem conuertit. inuenta fraude Cacū neci dedit. Cō
cursus trepidantiū pastoz aduenam reum cædis faci
unt apud Euandrū: qui miraculo litteraz inter rudes
artium hoīes ea loca tum regebat. Is intuens habitū
formamq; uiri rogat. Qui uir eēt. ubi nomē patremq;
ac patriā accepit: q̄a sic carmentis mater eius uaticina
ta fuerat extpalē aram Herculi erexit. Iu uēcum indo
mitum maētauit: inde seruatum est ut quot annis ro
mani bouem indomitum Herculi immolent: & Her
cules epulum populo dedit. sacrum fieri uoluit a po
titiis & pinariis. quæ tum familiæ maximæ inclytæ
ea loca incolebant: sorte euenit ut potitii præsto eēnt
hiisq; extra apponerentur: & pinarii quia tardi fuere
extis adefis ad cæteram uenirent dapem. Potitii ab
Euandro edocti antistites sacri eius diu fuerūt: postea
cum interiissent empti de publico serui officiū exer
cuerunt. Ara ab Euandro erecta: cui Hercules decias
soluit maxima uocatur: & proxima est foro boario:
ubi ex uoto decimæ fiunt: tradūt qui uelit diues fie
ri Herculi decimas soluat. hinc opes. M. Luculli fa
ctæ memorantur & ipse Hercules thesaurorum De
us putatur.

De fratribus Arualibus qui primi
fuerunt filii Laurentiæ.

Massurius Sabi. qui tēpore Augusti fuit. xii.
suscepisse liberos Accam Laurentiam scribit:
ex quibus cum unum extulisset: grauiter in-
doluit Romulus in demortui locum se dedit: & ita
nutricem pientissime consolatus est. Ab hoc nume-
ro duodenario aruorum sacerdotes. xii. esse uoluit:
& ut Plinius ait se inter liberos Accæ Laurentiæ fra-
trem duodecimuz appellauit. Fratres haruales hi no-
minati sunt: qui sacra publica faciūt: propterea ut fru-
ges serant arua a ferēdo igitur & aruis: ut Varro scri-
bit: fratres aruales dicti sunt. laurentiam in eo facer-
dotio dedisse Romulo spiceam coronam pro religio-
sissimo insigni: quæ uitta. alba colligaretur & item
Plinius ait.

De Auguribus.

Vgurandi ars antiquissima a Caldæis ad græ-
cos apud quos Amphiaraus. Mopsus: & cal-
cas summi augures habiti sunt a Græcis ad
Etruscos uenit: ab Etruscis ad latinos: & ipse Ro-
manorum pater Romulus augur fuit. Et ideo insti-
tuit Magistratus auguriis confirmari. Et posterī nō
nisi augurio iubente res incohabant. locus Augu-
rii templū erat. Augur uersus orientē sedebat: capite
uelato litū dextra tenens manu. i. curuū baculū: quo
in coelo regiones diuidit: & q̄ augur aueniunt p̄dicat
si leua fuerint. q̄a aliena pte septētrio ē felicia p̄nūciat

pars illa orbis ppter altitudinem prospera putatur:
& a dextra parte merities quia depressus est infœlix.
Dionysius meminit antiquā augurandi obseruatio/
nem fuisse etiā aboriginum. Nam Ascanius prius q̄
ac iē contra Megentiū educeretur: auguriū captauit:
& ubi micare a sinistris fulgur conspexit: pugnavit:
& uictor fuit: tantaq; uenerario & utilitas ide fuit ut
collegiū auguriū constitutū sit. & primū tres augu/
res fuere a tribus tribubus. sic instituisse Romulū tra/
dit Dyonisius inde q̄ttuor creati. Tādē plæbe per tri/
bunos id petente: quinq; plæbei augures q̄tuor patri/
tiis adiūcti fuere: & sic numerus nouē augurū māsit.

De Vestalibus.

Estalem ignē cū peantibus Aeneas e Troia in
u Latiū tulit: cōdito lauīnio Vestæ ædē sacrauit
postea Asca. cōdita Alba tēplū Vestæ ædifica/
uit in montis albanī parte cui suberat lucus: in quo
illia Romuli matre a matre compressa fuit: Vestæ mi/
nistræ uirginitatem seruabāt. Mos latinis fuit gene/
rosas & castas uirgines legi. Post multos annos Ro/
mulus castissimas sacrarum cerimonias constituit. &
ut Varro tradit sacerdotes. lx. qui publica sacra face/
rēt. per tribus & curias creauit a uirtute & generis no/
bilitate. Inopes & aliqua parte corporis debiles sacer/
dotes fieri uetuit. & in curiis singulis Vesta quæda;
cōmunis erat. Templum Vestæ Romulus condidit
& Virgines legit. Sed frequens opinio Numam Pō/
pilium asserit. Credibile est Romulum: qui in omni

bus curiis Vestam esse uoluit sepatim non posuisse
rotunda effigie templum est inter Capitoliū & pala/
tium in eo seruabatur perpetuus ignis: q̄a Vesta ni/
hil aliud est q̄ purus ignis. Sunt qui dicant alia q̄dā
archana in eo templo seruari ēt pontificibus & uirgi/
nibus ignota. Quidā duo dolia nō magna alterum
clausum alterū apertum: ī quo nihil est. Quidā aiūt
a uirginibus palladiū seruari coelo lapsum in Troia.
primæ uirgēs a Numa electæ q̄ttuor fuere Gegania
Berenia Camilla Tarpeia. Duæ aliæ a Sernio tullo
additæ. Castitas uirginibus terminata est in. xxx. an.
nos. x. primus discit uirgo: totidē ministra est. in re/
liquis docet. post. xxx. annos nubēdi ptās rei sit: pri/
ma q̄ capta fuit Amata tradit: ideo cū capitur uirgo
hoc nomen ei imponitur: capitur a pontifice non mi/
nor annis. vi. & non maior. x. & quæ nō sit patrima
& matrima: neue lingua sensu aurium diminuta: alia
ue corporis labe: neq; filia serui neq; eius qui domi/
cilium in Italia non haberet. Vestalis si petulāter de/
liquisset: uerberebantur a pontifice. si incesta fuisset:
hoc modo pœnas luebat. Vinc̄ta efferebatur in San/
dapila per medium forum usq; ap portam Collinaz
ibi cumulus impudicarum uestaliū inter muros im/
minet: in quo est parua cauerna subterranea: ad quā
per foramen scalis descenditur: in qua est stratus lec/
tulus: & lucerna ardens. & panis lac oleum ne fame
intereat. Deponitur hic uestalis soluitur uinclis. capi/
te uellato in supplicium ducitur. pōtifex cum arcana

quædam pronunciauit: cum sacerdotibus terga uertit: & statim impudica uestalis in cauernam demittitur: inde fossa tellure repletur usque ad operculum ea die silentium & mœstitia in tota urbe est.

De Faminibus.

Ialem & martialem flaminem Romulus instituit: Numa Quirinalem addidit. Varro asserit Numam pompiliuz flamines singulis diis fecisse: & ab eis nomina dedisse: hic resp. hominibus in coelum relatis flamines decreuit. Dicti autem flamines sunt ex gestatione pileorum quasi pileamines. Quidam aiunt ab insulis: quas flammæ uocant. eorum ministri Flaminii dicti & ministræ flaminulæ. Sed rerum omnium sacrarum administri Camilli dicebantur. flamines non poterant nisi singuli singulis diis attribui. & nephas sine pileo erat egredi domum.

De Saliis.

Alios. xii. Marti grauido legis Numa dicti a saltando quod facere in comicinis quot annis & solent & debet uersicoloribus tunicis ornati per urbem tripudiant succincti æneis baltheis. Togas fibulis neunt: quas trabeas uocant: gestant in capite pileos: quos uocant apices: gladio accingunt: dextra lanceam aut uirgam ferunt: leuathraciam peltam: coelestia. sunt arma. Ancillæ uocant id est circuz excisum. id fertur coelo lapsum in regiam Numæ anno. viii. regni eius. lege cautum erat ut Salii liberi essent & indigene & quorum uterque parens uiueret: &

cuiuscunq; fortunæ pauperes an diuites quidam Sa-
lios appellatos putant a uiro Samothrace seu manti-
neo nomine Salio : qui saltationem in armis inue-
nit. Traditur Tullus Hostilius duplicasse nume-
rum saliorum.

De fecialibus & patre patrato.

f Etiales dicti quod fidei publice iter populos
præerant nam per hos fiebat ut iustum conci-
peretur bellum: & ut fœdere fides pacis constitueret
eos instituisse dicitur Numa: cum indicendum esset
bellum fidenatibus. hi mittebantur priusq; conciperet
bellum ad res repetendas: & si nō impetrabant bellum
indecebāt. Fœcialiū unus qui prēm patrātū faciebat
ex ipsi fœcialibus electū sacris uestib9 ornatus ad au-
ctores iniuriarū pcedebat. priusq; urbem intraret: Ia-
nitorē uel aliū qui obuiam fuisset alloquebatur qui-
busdā imprecationibus: inde in forum pgit: illic dis-
serit qua cā uenerit tps ad cōsultandū dat. xxx. die9
si p hos dies res infecta maneret diis coelestib9 ma-
nibusq; inuocatis abit. & ad Senatū refert: & ubi i se-
natu qd iustūq; piū esse actū erat fecialis bellū i dece-
bat. fecialiū sacra nefas uiolare erat nā Fabius cumea
uiolasset: urbs Ro. a gallis senonibus euersa fuit. Di-
cuntur fœciales a fœdere faciendo seu feriendo. Pa-
ter patratus a patrando idest santiendo fœdere: qui-
dam a fœcialibus creabatur qui tm in foedere santi-
endo præerant quidam scribunt.

De Pontificibus.

Pontifices e patribus legit Numa. & ex iis pontificem maximū fecit Martium martii .F. & ipſius Numæ generū: cuius ſciſis omnia publica priuataq; ſacra ſubiecit: ut eſſet quo conſultum plæbes ueniret: & idem nec cœleſtes modo cerimoniæ: ſed & iuſta funebria & prodigia quomodo ſuſciperet: & curarentur defuncto Pontifice maxi. Alius eligebatur non a populo ſed ab ipſis pontificibus appellati ſunt: ut Varo ſcribit & Dionyſius a ponte ſublitiſ: quem reſciebant: quare uidentur a Numa non pontifices ſed ſacerdotum principes nominati. & inde regnante Anco. mar. quādo ſublitiſ pōſ factus fuit a pōte pōtices appellati. & ideo ſacra ab eis trās Tyberim non mediocritu ad pontem fiūt. Sceuola pon. max. dicebat pōtices dici a poſſe & facere. Quidam ſcribunt ab eo q̄ potentia ſacra perficiant.

De Rege Sacrificulo.

Poſtquam Romani iam liberi extincto Regio nomine conſules crearunt: necubi deſideriū regis eſſet p̄pter quædam ſacra publica quæ Reges faciebant: Regem ſacrificulum conſtituerunt & e patribus elegerūt. C. Maniliū Papyriū & id ſacerdotium pontifici ſubiecere. ne nouæ libertati additus nomini honos officeret. iſ Papyrius q̄tis ſtudioſiſſimus fuit. Idem fuiſſe memoratur qui leges Numæ ab Anco martio ī tabulis quernis inſcriptas rurfus ī publicum traduxit.

De Gallis matris deum.

Allis sacerdotes cibelis matris deum sunt & seminares idest castrati: ab eo q̄ dea puerum phrygium amauit Atym: cui præcepisse dicitur ne concumberet. ille cum Pagaratide nymp̄ha coiuuit sub arbore. cybele excisa arbore uicta ē: puer ad dindymaa ufugit & uirilicatem sibi amputauit: ideo cybele castratos sacerdotes habere mauult. a sc̄do bello punico Romam etiā deportatus est sacer lapis: quē matrem deum incolæ dicebant: per legatos tres. M. Valerium. L. Eminium. & c. ceciliū Galbam: & q̄stores duos Cn. Tremellium Flaccum: & M. Valerium falconē receptaq; fuit dea Romæ a sapientissimo homine. P. Scipione Nasica qui a senatu in tota ciuitate uir optimus iudicatus fuit: & quod magis admirabile est adolescens erat. galli dicti sunt a Gallo flumine phrygiæ. Testes famia testa sibi amputant. Rhea nominatur cybele a mōte cybeio quæ est pars montis dindymi.

De duumuiris & x. uiris sacrorū.

Vumiri a Tarquinio supbo instituti fuerūt qui soli inspicerēt libros sibyllinos: deinde cuz plæbes creati ex suis instaret ex plæbeis patritij creati. x. & inde. xv. qui libros inspicerēt: sic & duumuiris ad x. uiros. & xv. uiros res deuenit: & aliquando data cura corrigendorum fastorum fuit. Hi februarium qui ultimus erat post ianuarium posuerunt.

D

De Epulonibus.

Eteres pontifices (ut ait Cicero) propter multitudinem sacrificiorum tres epulones esse uoluerunt: ut ludorum epulare sacrificiorum facerent. id sacerdotium antiquum fuisse constat. Sed de ætate nondum legimus. numerus auctus fuit. Duo additi & quinque fuere epulones: & postea theatralium ludorum atque circensium ambitione septem fuisse Epulones leguntur.

De Titiiis Sodalibus.

Odales Titii sacerdotes extra urbem habitabant: & in tuguriis certa Auguria seruabant: quoniam ad id deputati a pontificibus erant. nomen inditum est ab auibus.

Pomponii læti de legibus libellus.

Us pluribus modis dicitur. Naturale quod est commune omnibus animalibus ius gentium quo gentes humanæ utuntur. Ius civile quod ex legibus plebiscitis: senatusconsultis: decretis principum: & auctoritate prudentium uenit. Ius publicum in sacerdotibus & magistratibus consistit. Ius priuatum ad singulorum utilitatem. Ius etiam dicitur locus in quo ius redditur ut meminit Paulus de lege & de legis origine. Lex ut Chrisip. diffinit est diuinarum & humanarum rerum noticia lex dicitur rogatio & obnuntiatio. Lex donum est dei: dogma hominum sapientium: couertio uoluntatis. legis uirtus est imparare: uetare punire: permittere. Lex est æternum quoddam: quod

uniuersum mūdum regit imperandi prohibendiq;
sapientia. ex hac lege lex nostra est ratio mensq; sapi
entis æqualis diei est lex: constatq; ad salutem ciuiū:
ciuitatumq; incolumitatem: uitamq; omnium quie
tam & beatam. Igitur ubi lex non est: quies & beati
tudo non est: & apud illos antiquissimos mos sapiē
tium lex erat: id erat qm̄ antiquitas proxime accede
bat ad Deum. lex magistratibus præest: & magistra
tus populo. Optime putat Cicero magistratum esse
legem loquentem. Imperandi & obtemperandi mo
dus debet esse. Nam & qui bene imperauerit: aliquā
do obtemperet necesse est: & ipsi mortales non soluz
obtemperare & obedire magistratibus debēt sed eos
colere atq; diligerē. Potestas est facultas a populo seu
přcipe publi. data. Magistratus dici cœptus est cū a
populo creatus fuit magister populi idest dictator.
Prima fertur Ceres dedisse leges mortalibus: postea
ipsi sapientes. Phoroneus argiuis dedit. Moyſes cœ
lo lapsas hebræis: ægyptiis Mercurius: Draco & So
lon atheniensibus: Minos cretensibus. Lyncurgus la
cedæmoniis: Turiis Charūdas romāis romulus.

Lia & ſusia lege reſiſtebatur pernicioſis legi
bus in ciuitate: quæ ideo erant propugnacu
la & muri ocii & tranquillitatis. Sed Clodius
Tr. pl. L. piſone: & A. Gabino coſſ. iiii. leges tulit ex
iis ſecunda fuit: nequis per eos dies quibus cum po
pulo agi liceret: de cœlo ſeruaret: & quarta cauebat:
nequem cenſores in Senatu legendo præterirent: ne

D ii

ue quem ignominia afficerent: nisi qui apud eos ac-
cusatos & utriusq; censoris sententia damnatus esset
ac lege diminuta est censura que est magistra uitæ &
modestix.

Aurelia lege communicata sunt iudicia senatui eq-
tibusq; ro. & tribunis ærariis: eā tulit Aur. cotta p̄tor.

De lege Ancilla Manius Acilius Glabrio legem
tulit de pecuniis reperundis: in qua ne comparendi
quidem reum finit. L. Piso primus tulit lege de pecu-
niis reperūdis.

De Annonia lege col. Tr. pl.

De Annona legem tulit ut furmentū quod antea
fenis æris ac trientibus in singulos modios dabatur
gratis daret.

De Annaria lege ea lex annorum modū finit: quibz
magistratus capiendi ptās sit.

De Aterma lege Hæc lex cum mos priscus fuisset
irrogandæ multæ p magistratus ouis aut bouis no-
mine ouis ære dēo bos ære cēteno diffinit.

De aquila. l.

Quilia lex aquilio lat. de dolo malo de fraude
de deceptione de simultate.

Cincius legem tulit qua cauetur antiquis nequis
ob causam orandam domum pecuniam ut accipe-
ret.

Calpurnia lege pecuniaria pena iter alias poenas
adiecta fuit. l. calpurnius piso eam tulit.

Cornelia lege cauetur nequis legatis exterrarum

nationum pecuniam expensam ferret. A. Cornelius
cos. tulit & idem aliam tulit: Nequis in senatu legibus
solueretur: nisi ducenti affuissent: nequis cum solu-
tus esset intercederet: cum ea de re ad populum ferret.
Tulit idem Cornelius ut ptores edictis suis ius di-
cerent. lex est a Cornelio quodam lata ut homines qui
parricidii causa telo accincti sint: gladio prosequantur.

A Cassio Longino lex lata est cassia: qua populus
per tabellam suffragia ferret.

C. Mario. c. Flacco cos. alia ab eodem lata: ut ille
quem populus damnasset: cui uel imperium abrogas-
set: in Senatu non esset.

Fabia lex a Fabio lata: aqua adiecta poena est illis
qui deducunt & sectantur candidatos in comitia.

Frumentaria lex a Sempronio Graccho lata est: quod
frumentum ex publico distribueretur Populo Romano.

Lege falcidia a falcidio lata cauetur ne plus dodrante
legare liceret: propterea quod multi hereditatem recusabant

Flavius legem tulit de plagariis. cum qui dolo ser-
uum aut pecus a domino & filium a patre subtrahit.

Gabinus legem tulit qua bellum C. n. Pompeio ma-
gno contra Pyrratas datum est contra. C. Trebelli.
Tr. pl. intercessionem.

Iunius Silius cos. cum. Q. Cecilio Metello legem
tulit bello cimbrico: quod diu prae & infeliciter ge-
stum est propter diminuta militum stipendia.

Iulia lege puniuntur adulteri. Idem Iulius Caesar
legem tulit de peculatu in eos qui Rempublicam uel sacra su-

rati sunt: uel surantibus auxiliati sint: uel surta scientes susceperunt. Cum adolescentes in contractibus circumueniri solerent. Q. lecltorius pœnam de prætoribus adiecit. P. Licinius Crassus orator & Q. Mutius Sceuola pon. max. legem tulerunt de regundis ciuibus ut in suæ quisq; ius ciuitatis redigeretur. Cum multi itali cupiditate ciuitatis Ro. tenerentur. L. Manilius legem tulit ut quando res a nobilibus aduersæ gestæ fuerant illi ad magistratus gerendos admitterentur: quorum maiores in Romana republica magistratum non exercuissent. huiusmodi autem non appellantur. Ortho. Tr. pl. legē tulit ne quis cum ordine equi in spectaculis federet: nisi sestertia quadraginta possideret. quod si contingeret: quisquis esset siue ingenuus siue libertus iter eqtes spectare liceret in gradu. xiiii. M. Oppius legē tulit ne superfluo ornatu mulieres Romanæ utarentur: neue pilentis idest rhedis pensilibus uterentur: neue plus uncia in auribus appenderent.

Q. Hirtensius legem tulit ut eo iure quo populus statuisset: & omnes quirites tenerentur.

C. Pompeius Strabo lata lege ueteribus incolis transpadanis ius latii dedit: quod cæteræ coloniæ latine habebant: ut petendi magistratus & ciuitatis ro. ius adipiscerentur. Cn. Pompeius magnus legem tulit: ut quæstor suffragio populi ex his qui cōsules fuerant crearetur. Idem Pomponius legem tulit. quā asperrima pena parricidas afficit. Si qs pa-

rentis filii lata præparauerit: clam & palam insutus
culeo cum cane & gallo gallinaceo & uipæ: & simia
in mare aut in flumen proieceretur. Lege Papia
prohibentur peregrini uti urbe Ro. M. plocius Sil.

Tr. Pl. Cn. Pompeio Strabone & L. portio cato/
ne coss. legē tulit ut singulæ tribus qui nos denos ex
eo numero suffragio crearent qui eo anno iudicaret.
L. Rosius Otho. cos. legem tulit ut in Theatro equi
tibus Ro. ordines. xxiiii. spectandi gratia darentur.
Satyra lex ē q̄ uno rogatu multa & uaria cōprehēdit.
P. scātius legē tulit q̄ puerorū cōcubito res graui sup
plicio afficiunt. Lege tutelari cauet neq̄s tutor
p̄ simulationē pupillū fraudet. Q. uarius Tr. pl.
legē tulit ut q̄reret de his: quorū ope consilio socii
po. ro. arma sūpsissent. Voconius legē tulit ne/
quis cēsus hoc ē pecūiosus hæredē unicā relinq̄ret fili
am. erat at cēsus ille q. C. milia in p̄fessione detulisset.
Valerius publicola legē tulit: ut nulli magistratui li
ceret corpus romani ciuis ī dicta cā cōdēnare liceretq̄
dānatis ad populū puocare: Hæc habui. M. Pan
tagathe q̄ de magistratibus & sacerdotiis & legibus
cōpēdiose scribere: ut ex eo cōpendio aliq̄ ad nostros
utilitas pueniat: & ita depinxisse opinor: ut añ ocu
los uelut in tabella posuerim. Scribant alii diffusius
Pomponio satis est placere suis. Va.

FINIS.

Pomponii Læti de Romanorū magistratibus. Sacer
dotiis. Iurisperitis & legibus ad Pantagatum.

Stampa di Firenze.

